

Porteføljestyret for energi, transport og lavutslipp

Referat	Møte 1/2022
Dato	10. mars 2022 fra kl. 12.00 til kl. 15.00
Sted	ZEB-laboratoriet, Høgskoleringen 13, Trondheim

Til stede: Hans Erik Vatne (leder)
Anne Vera Skriverhaug
Elisabeth Maråk Støle
Erik Sauar
Henriette Undrum
Ingeborg Palm Helland
Johan Hustad
Kristin Linnerud
Nils Røkke
Ragnhild Wahl
Ole Andreas Hagen

Observatører: Trude Christine Nagell, Olje- og energidepartementet
Elin Økstad, Klima- og miljødepartementet
Anders Mathias Johansen, Samferdselsdepartementet

Til stede fra Forskningsrådet:
Rune Volla
Katrine Wyller
Tone Ibenholt
Lise Johansen
Mette Brest Jonassen
Birgit Hernes
Kristin Rasdal
Lene Mostue, sak 7/22
Aage Stangeland, sak 8/22
Tor Ivar Eikaas, sak 8/22
Mari Susanne Solerød, sak 8/22
Andreas Bratland, sak 10/22

Sak PSENERGI 1/22   Godkjenning av sakslisten

Sakslisten ble godkjent. Rekkefølgen på sakene ble noe endret.

Vedtak: Sakslisten ble godkjent.

Sak PSENERGI 2/22   Godkjenning av referat fra styremøte 5/2021

Det var kommet inn en kommentar til referatet. Denne er innarbeidet og utsendt referat ble godkjent.

Vedtak:

Referatene fra styremøte 5/2021 ble godkjent

Sak PSENERGI 3/22 Habilitet

Styremedlemmers habilitet var blitt vurdert på vanlig måte. Elisabeth Maråk Støle informerte om enkelte forhold som ville være relevant i vurderingen av hennes habilitet. Forholdene var avklart med administrasjonen i forkant av møtet.

Administrasjonens habilitet i sak 11/22 ble tatt opp av administrasjonen. Rune Volla redegjorde for hvordan dette ble håndtert. Åse Slagtern er avdelingens fagansvarlige rådgiver innenfor hydrogenområdet. Åses ektefelle har en liten rolle i den ene søknaden som forelå til behandling. Dette har vært hensyntatt i administrasjonens søknadsbehandling. Hun har vært involvert i administrasjonens vurdering av det faglige innholdet i søknadene opp mot utlysningsteksten. Tone Ibenholt og Katrine Wyller har utarbeidet saksfremlegget med vedlegg og utarbeidet forslag til innstilling. Vurderingen av administrasjonens habilitet burde vært omtalt i saksfremlegget og administrasjonen vil sørge for at dette blir vanlig praksis fremover.

Vedtak:

Styremedlemmenes habilitet i vedtakssaker til behandling i møte 1/2022 er oppsummert i Tabell 1. Styremedlemmer som er vurdert inhabile forlot møtet under diskusjonen av det aktuelle temaet/søknadstypen.

Porteføljestyret for energi, transport og lavutslipp – habilitetsliste for behandling av saker i møte 1/2022

		Hans Erik Vatne	Elisabeth Maråk Støle	Henriette Undrum	Ragnhild Wahl	Nils Røkke	Johan Hustad	Ingeborg Palm Helland	Anne Vera Skriverhaug	Erik Sauar	Ole Andreas Hagen	Kristin Linnerud	Antall habile
X=habil													
Sak 10/22	M-ERA.NET	X	X	X	X			X	X	X		X	8
Sak 11/22	FME		X		X			X	X	X			5

Tabell 1. Resultat av habilitetsvurdering for møte 9.-10. mars 2022 i Porteføljestyret for energi, transport og lavutslipp

Sak PSENERGI 4/22 Orienteringssaker

Administrasjonen orienterte om følgende saker:

- Endringer i Pilot-T-utlysningstekst. Det er gjort følgende endringer:
  - o Kravet i utlysningen om innkjøp av tjenester fra norsk forskningsleverandør vurderes å være på kant med statsstøttereguleringen og er etter råd fra Forskningsrådets juridiske avdeling fjernet fra teksten. Administrasjonen utarbeider krav til samarbeid/innkjøp som er i tråd med porteføljestyrets intensjon og innenfor regelverket.

- Det er synliggjort i teksten at det kan søkes om prosjekter i skjæringspunktet mellom energi og transport.
- Målbildet for transportpolitikken medfører en endring i utlysningsteksten (i hovedsak at "mer for pengene" skrives inn).
- Rammen for utlysningen er lavere enn tidligere år, noe som medfører nødvendige justeringer i prosjektstørrelse og redusert mobiliseringsaktivitet.
- *Innsendte søknader til ENERGIX-utlysning* med bevilgning på porteføljestyremøtet i juni:
  - 38 søknader om KSP-K,
  - 4 KSP-S innenfor batteri,
  - 18 KSP-S innenfor energipolitikk og miljø.
  - I underkant av 20 søknader om IPN pr 9. mars. Antallet er lavere enn forventet, spesielt innenfor hydrogen. Sortering av søknader pågikk fortsatt 10. mars, og det forventes endringer.
- *Omorganisering av Forskningsrådet*. Ny organisering skal tre i kraft i løpet av våren. For tiden vurderes to ulike modeller. Porteføljestrukturen ligger foreløpig fast.

Vedtak: Porteføljestyret tok informasjonen til orientering.

Sak PSENERGI 5/22 Porteføljeanalyse 2021

Kristin Rasdal fra administrasjonen presenterte porteføljeanalysen. Porteføljeanalysen dannet sammen med innledninger fra styreleder og styremedlemmer grunnlaget for en strategidiskusjon. Administrasjonen hadde utarbeidet notater innenfor noen utvalgte temaer. Disse inngikk også i strategidiskusjonen. Strategidiskusjonen er oppsummert i et eget notat.

Vedtak: Porteføljestyret tok presentasjonen av analysen til orientering.

Sak PSENERGI 6/22 Radikalt nyskapende forskerprosjekt

Administrasjonens erfaringsnotat inngikk i grunnlaget for strategidiskusjonen som er oppsummert i et eget notat.

Vedtak: Porteføljestyret tok erfaringsnotatet til orientering. Administrasjonen tar innspill fra diskusjonen med i det videre arbeidet med investerings- og utlysningsplaner.

Sak PSENERGI 7/22 Energi21, utkast til revidert strategi

Lene Mostue, direktør for Energi21, orienterte om arbeidet med å revidere Energi21-strategien. Strategien er fortsatt under arbeid og vil etter en høringsrunde, ferdigstilles og overrekkes OED i mai 2022.

Hovedprioriteringer i utkast til strategi er Integrerte og effektive energisystemer og Energimarked og regulering. I tillegg kommer seks tematiske hovedsatsingsområder; vannkraft, havvind, solenergi, hydrogen, batterier og CO₂-håndtering og vektlegging av å opprettholde og videreutvikle en bred kunnskapsplattform.

Vedtak: Porteføljestyret tok presentasjonen til orientering.

Sak PSENERGI 8/22 Horisont Europa, status arbeid med programmet

Administrasjonen ved Aage Stangeland og Mari Solerød innledet om Horisont Europa og partnerskapene. Partnerskapene Driving Urban Transition (DUT) og Clean Energy Transition Partnership (CETP) ble presentert spesielt.

Administrasjonen i energiavdelingen har deltatt aktivt i arbeidet med å etablere CETP, og har arbeidet ut fra at Forskningsrådets bidrag kan være på inntil 50 mill. euro for partnerskapets sju-årsperiode.

Nils Røkke innledet om SINTEFs engasjement i arbeidet med partnerskapene og hvilken betydning partnerskapene har for norsk forskning. Han pekte på betydningen RES-EU (tilleggsfinansiering fra KD) har for at norske institutter skal kunne være sikret kostnadsdekning for arbeidet med EU-prosjekter.

Ole Hagen hadde sett nærmere på partnerskapene innenfor transport og byutvikling. Hans inntrykk er at norske miljøer er godt integrert i arbeidet med partnerskapene, herunder også DUT.

Porteføljestyret kommenterte følgende:

- Det er viktig å delta i partnerskapene og i utforming av utlysningene.
- I sakspapirene fremhevet administrasjonen følgende mulige norske satsingsområder i CETP: CO₂-håndtering, hydrogen, heating and cooling, havvind og energisystem. Styret var i stor grad enige i dette. Det ble påpekt at Norge bør ta en rolle innenfor blå hydrogen, ellers vil det skje lite i EU på dette området.
- Porteføljestyret ønsket en oversikt over norske forskningsmiljøers deltakelse i europeiske partnerskap. Dette vil administrasjonen utarbeide og sende til styret.

Vedtak:

- 1) Porteføljestyret ba administrasjonen prioritere arbeidet med Horisont Europa, inkludert CETP og DUT, i tråd med porteføljestyrets diskusjon.*
- 2) Porteføljestyret ba administrasjonen komme tilbake på neste møte med detaljer om CETP sine utlysninger slik at porteføljestyret kan ta stilling til norsk bidrag til utlysningene.*

Sak PSENERGI 9/22 Porteføljeplan versjon 2.0

Utkast til porteføljeplan har vært på høring og Katrine Wyller gjennomgikk hovedpunktene fra høringsinnspillene. Hun gikk gjennom vesentlige endringer som er gjort i dokumentene som følge av høringsinnspill og prosess internt i Forskningsrådet. Innspill av mer prinsipiell karakter ble lagt fram til diskusjon i møtet.

Porteføljestyret hadde følgende overordnede kommentarer:

- Den geopolitiske situasjonen synliggjør behovet for fleksibilitet og evne til å takle kompleksitet, uforutsigbarhet og raske endringer – formatet på denne planen og Forskningsrådets planverk samlet sett ivaretar ikke dette behovet på en tilstrekkelig måte.
- Det bør utarbeides en kortversjon av porteføljeplanen (3-4 sider) der mål og hovedprioriteringer beskrives.
- Det bør lages en kort introduksjon som beskriver status pr. i dag og hvor vi står når planen føres i pennen.

- Det må legges til rette for dyp faglig forskning, men relevans er avgjørende for en tematisk satsing som dette. Vi må også finansiere forskning der det gis rom for refleksjon.
- Planen må gjennomgås med tanke på synergier mellom delporteføljene. Samfunnsmålene og brukermålene må gjennomgås.

Administrasjonen noterte øvrige konkrete innspill til tematisk avgrensning og andre justeringer. Dette hensyntas i siste revisjon.

Vedtak: Porteføljestyret ba administrasjonen innarbeide innspill og kommentarer fra møtet i en revidert versjon. Den reviderte versjonen sendes på sirkulasjon til styrets medlemmer for endelig vedtak.

Sak PSENERGI 10/22 Økning i tildeling m.era.net

Følgende habile styremedlemmer deltok: Hans Erik Vatne, Ragnhild Wahl, Anne Vera Skriverhaug, Erik Sauar, Ingeborg Palm Helleland, Kristin Linnerud, Henriette Undrum og Elisabeth Maråk Støle.

Andreas Bratland innledet om saken. Det er tidligere bevilget 10 mill. kroner til deltakelse i den tredje utlysningen i M-ERA.NET. Flere søknader med norsk deltakelse har fått svært god vurdering. En tilleggsbevilgning fra Forskningsrådet på 4,65 mill. kroner vil gjøre det mulig å realisere flere prosjekter med norsk deltakelse og vil utløse en toppfinansiering fra EU på nærmere 24 mill. kroner til de norske miljøene. Porteføljestyret var enige i administrasjonens innstilling.

Vedtak: Porteføljestyret vedtok å øke budsjettrammen til M-ERA.NET 3 call 2021 fra 10 mill. kroner til 1,437 mill. EUR (ca. 14,65 mill. kroner).

Sak PSENERGI 11/22 Bevilgning til FME hydrogen

Følgende habile styremedlemmer deltok: Ragnhild Wahl (ledet møtet under denne saken), Anne Vera Skriverhaug, Erik Sauar, Ingeborg Palm Helleland og Elisabeth Maråk Støle.

På forespørsel fra ett av styrets medlemmer, var panelets skriftlige vurderinger med kommentarer distribuert til styremedlemmene i forkant av styrets behandling av saken.

Tone Ibenholt innledet om saken. Det var utlyst midler til etablering av ett FME innenfor hydrogen. Når administrasjonen likevel innstilte på å finansiere to sentre, bygget dette på følgende vurderinger:

- Søknadene har tilnærmet like god kvalitet.
- Søknadene er til dels komplementære og vil samlet sett gi viktige bidrag til utviklingen av hydrogenfeltet i Norge.
- Alle sentrale forsknings- og utdanningsinstitusjoner på hydrogenområdet vil delta i ett av de to FME-ene, noe som vil ha stor betydning for kompetanseutvikling og rekruttering fremover.

Rammen for utlysningen er økt med 10 mill. kroner årlig. Økningen er finansiert gjennom at det fra og med 2023 overføres 10 mill. kroner årlig fra post 51 Infrastruktur og markedsutvikling for hydrogen. Denne omdisponeringen er avklart med OED.

Porteføljestyret ga sin tilslutning til administrasjonens innstilling. Porteføljestyret var enige i forutsetningene for tildelingen, men valgte å ta disse ut av selve vedtaket. Forutsetningene gjengitt nedenfor, må følges opp i arbeidet med revidering av søknadene og etablering av sentrene:

- 333118 HYDROGENi:
  - o I søknaden er det lagt opp til at om lag halvparten av finansieringen fra Forskningsrådet vil gå til SINTEF-gruppen, Forskningsrådet forutsetter at reduksjonen i all hovedsak tas på SINTEF-gruppens budsjett for å sikre stor nok aktivitet hos de andre partnerne.

- Antallet stipendiater skal ikke reduseres.
  - Det internasjonale samarbeidet må konkretiseres i henhold til tilbakemeldinger fra søknadsvurderingen.
  - Revideringen av søknaden må sees i sammenheng med eventuelle tildelinger til søknader våren 2022.
- 333151 HyValue:
- Den radikale grunnleggende forskningen i arbeidspakke 1 skal prioriteres.
  - Den samfunnsvitenskapelige forskningen i senteret skal prioriteres.
  - Revideringen av søknaden må sees i sammenheng med eventuelle tildelinger til søknader våren 2022.

Vedtak: *Porteføljestyret ga honnør til miljøene for gode og omfattende prosesser med konsortiedannelse og utarbeidelse av søknader. Styret fant at søknadsbehandlingen har vært gjennomført på en solid og grundig måte og i henhold til utlysningen.*

Porteføljestyret vedtok følgende bevilgninger:

- *333118 HYDROGENi – Norwegian centre for hydrogen and ammonia research and innovation, med 25 mill. kroner årlig i inntil åtte år.
Vertsinstitusjon: SINTEF Energi*
- *333151 HyValue - Norwegian centre for hydrogen research, med 20 mill. kroner årlig i inntil åtte år (med forbehold om OEDs godkjenning, hvis ikke 15 mill. kroner¹).
Vertsinstitusjon: NORCE*

Porteføljestyret støtter retningen administrasjonen har pekt ut i saksfremlegget og ba om at forutsetningene som er skissert blir fulgt opp i revideringen av søknadene. Det må legges vekt på å unngå overlapp.

Finansieringen gjelder de første fem årene av senterperioden. Etter midtveisevalueringen av sentrene, vil det fattes vedtak om finansiering for de siste tre årene.

Sak PSENERGI 12/22 Eventuelt

Det var ingen saker under eventuelt.

Sak PSENERGI 13/22 Godkjenning av vedtaksprotokoll

Vedtaksprotokollen ble gjennomgått og godkjent.

Vedtak: *Protokollen ble godkjent*

---

¹ Spørsmålet om å øke overføringen fra post 51 til FME fra 10 til 15 mill. kroner ble tatt opp med OED umiddelbart etter møtet. OED ønsket ikke å øke overføringen.